

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 615/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att förbättra förutsättningarna för små slakterier

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 615/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Pekka Aittakumpu /cent:

När kommer de nödvändiga författningsändringar som riksdagen förutsätter för att underlätta små slakteriers verksamhetsförutsättningar att lämnas till riksdagen och på vilket sätt säkerställer regeringen att det av riksdagen godkända yttrandet om små slakterier genomförs enligt den fastställda tidsplanen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Finland har redan underlättat och förbättrat verksamhetsförutsättningarna för små slakterier och slakten på anläggningar på många sätt.

Sedan 2011 gäller i Finland omfattande nationella anpassningar till kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 avseende små slakteriers strukturer. Bestämmelser om anpassningarna ingår i jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelshygien (318/2021) och anpassningarna har godkänts av Europeiska kommissionen. Anpassningarna underlättar avsevärt kraven på små slakteriers anläggningar. Anpassningarna är inte begränsade till små slakterier i ett visst område och försäljningen av kött från djur som slaktats i dessa små slakterier är inte begränsad till hemlandet. Av slakteriet krävs inte ett separat utrymme för mottagning av djur som dödas på ursprungsanläggningen, om slakten fortsätter omedelbart efter det att djuren tagits emot. Små slakterier för hov- och klövdjur där färre än 1 000 djurenheter per år slaktas behöver inte ha djurstall, utan det räcker med ett ändamålsenligt väntutrymme, om de djur som ska slaktas inte hålls i det lilla slakteriet över natten. Minimivillkor för små slakterier är ett slaktutrymme och ett kylrum. För dem krävs inte en separat takskena (sidospår) som skiljer sig från slaktlinjen för slaktkroppar som ska ledas till en noggrannare köttbesiktning, utan det räcker med en lämplig plats för en noggrannare köttbesiktning. Livsmedelsverket kan på basis av en bedömning från fall till fall godkänna att de ovannämnda anpassningarna också tillämpas på små slakterier för hov- och klövdjur där över 1 000 men högst 5 000 djurenheter slaktas årligen. Det räcker också med ett enda kylrum för små slakterier där under 150 000 fjäderfän eller hardjur slaktas årligen. Livsmedelsverket kan från fall till fall godkänna att det också i små slakterier där över 150 000 men högst 300 000 fåglar eller hardjur slaktas årligen finns endast ett kylrum. Dessutom

är det möjligt att stycka kött utan en separat styckningslokal i små slakterier där högst 5 000 djurenheter klöv- och hovdjur eller 300 000 fjäderfän eller hardjur slaktas årligen. Vid beräkningen av djurenheter används omräkningskoefficienterna i artikel 7.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624 och artikel 13.3 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/627.

I Finland har man underlättat köttbesiktningen i små slakterier genom att tillåta så kallad senarelagd besiktning av kött efter slakt. I artikel 7 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624 föreskrivs om undantag från närvaro av en officiell veterinär (tidigare besiktningsveterinär) som är verksam på slakteriet. I små slakterier som slaktar färre än 1 000 djurenheter per år eller färre än 150 000 fjäderfän eller hardjur per år kan besiktningar efter slakt under vissa villkor utföras av en officiell assistent under ansvar av en officiell veterinär. I artikel 13 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/627 föreskrivs om möjligheten till undantag från tidpunkten för besiktning efter slakt. Den behöriga myndigheten kan tillåta senareläggande av besiktning efter slakt med högst 24 timmar efter slakten för små slakterier som slaktar under 1 000 djurenheter per år eller under 150 000 fjäderfän eller hardjur per år. I de båda nämnda rättsakterna som utfärdats av kommissionen ges den behöriga myndigheten möjlighet att på vissa villkor och med Europeiska kommissionens godkännande utvidga omfattningen av ovannämnda undantag från slaktmängden och tidpunkten för besiktning efter slakt även till något större slakterier. Finland har utnyttjat denna möjlighet och Europeiska kommissionen har godkänt detta undantag. Bestämmelser om detta finns i 5 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelstillsyn (315/2021). Små slakterier där högst 3 000 djurenheter av klöv- och hovdjur eller 200 000 fjäderfän slaktas per år kan hos Livsmedelsverket ansöka om ovannämnda undantag i fråga om den officiella veterinärens närvaro och tidpunkten för besiktning efter slakt.

I 71 § i livsmedelslagen (297/2021) möjliggörs statliga subventioner för avgifter för köttbesiktning i slakterier och vilthanteringsanläggningar som slaktar små mängder djur. Bestämmelser om denna subvention ingick redan 2011 i den tidigare livsmedelslagen. Subventionen uppgår till cirka 600 000 euro per år. Den har utjämnat avgifterna för köttbesiktning i små slakterier så att avgiftens storlek inte beror på avståndet från ett litet slakteri till producenten av köttbesiktningstjänsten. Subventionen har särskilt gynnat små slakterier i avlägsna områden.

I de nordiska länderna och även i Livsmedelsverket pågår forskningsprojekt som utreder möjligheterna att utnyttja videofilmning vid köttbesiktning. Forskningen syftar till att senare ändra EU-lagstiftningen. Om det skulle bli möjligt med så kallad köttbesiktning på distans, skulle detta ytterligare underlätta verksamhetsmöjligheterna för små slakterier och slakterier i avlägsna områden.

I fråga om slakt på anläggningar har Finland utnyttjat alla de undantag för köttbesiktning som EU-lagstiftningen möjliggör. Bestämmelser om dessa finns i artikel 1.3 i Europaparlamentets och

rådets förordning (EG) nr 853/2004. Undantagen gör det möjligt att leverera små mängder obesiktat kött av fjäderfä, hardjur och frilevande vilt direkt till konsumenter eller till lokal detaljhandel. Bestämmelser om motsvarande undantag för obesiktat renkött finns i artikel 12.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/624. När det gäller andra djur, till exempel får, är det inte möjligt att avvika från kravet på köttbesiktning. EU-lagstiftningen förutsätter att undantag föreskrivs nationellt och Europeiska kommissionen godkänner de nationella reglerna. Finlands nationella regler har godkänts av Europeiska kommissionen och bestämmelser om dem finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning (318/2021). En primärproduktionsföretagare får slakta fjäderfä och hardjur och stycka deras kött på ursprungsanläggningen, i en registrerad livsmedelslokal, och överlåta direkt till konsumenter och/eller leverera till lokal detaljhandel högst 40 000 kg fjäderfäkött och kött av 20 000 inhägnade kaniner varje år utan köttbesiktning. Inom renskötselområdet får primärproduktionsföretagaren slakta renar och stycka deras kött på ursprungsanläggningen, i en registrerad livsmedelslokal, och leverera högst 5 000 kg renkött och 500 kg torkat renkött till konsumenter varje år utan köttbesiktning. På motsvarande sätt kan även jägare slutföra slakten av frilevande vilt och stycka dess kött i en registrerad livsmedelslokal och överlåta det direkt till konsumenten eller leverera kött av frilevande vilt till detaljhandeln utan köttbesiktning på de villkor som anges i förordningen.

Anläggningarnas verksamhet underlättas också av möjligheten att inleda slakt av nötkreatur, hästar och svin på ursprungsanläggningen. Denna så kallade betesslakt möjliggjordes på vissa villkor genom en ändring av bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004, som Finland aktivt drev. Ändringen började tillämpas den 9 september 2021. På en anläggning får högst tre nötkreatur, tre hovdjur eller sex svin slaktas åt gången. Den officiella veterinär som utför besiktningen före slakt ska vara på plats vid tidpunkten för slakten. Djur (och delar av dem) transporteras till slakteriet för slutförandet av slakten med slakteriets transportfordon. Livsmedelsverkets anvisning om det ovannämnda inledandet av slakt på ursprungsanläggningen blev färdig den 28 mars 2022 och Livsmedelsverket godkände den 19 september 2022 den första rörliga slakterienheten som möjliggör betesslakt.

De nationella regler, anpassningar och undantag som ingår i nationell lagstiftning och som Finland har meddelat till Europeiska kommissionen och de övriga medlemsstaterna har sammanställts på jord- och skogsbruksministeriets webbplats (<https://mmm.fi/sv/lagstiftning/veterinarlagstiftning/lagstiftning/i-register>) i dokumentet om nationell flexibilitet i EU-lagstiftning om livsmedelshygien (på finska). Dokumentet innehåller nummer för Finlands meddelanden (notifikationer) och en länk till kommissionens webbplats där meddelanden från Finland kan hittas.

Jord- och skogsbruksministeriet svarade på riksdagens yttrande i maj 2022 i regeringens årsberättelse 2021. Dessutom har jord- och skogsbruksministeriet hörts av jord- och skogsbruksutskottet den 23 september 2022. Eventuella nationella anpassningar och undantag från EU-lagstiftningen både i fråga om de små slakteriernas verksamhetsförutsättningar och slakt på anläggningar har införts i Finland i full omfattning. Syftet med EU-lagstiftningen är bland annat att garantera

djurens välbefinnande under hanteringen och avlivningen samt hygien vid slakt och köttets livsmedelsduglighet. Enligt jord- och skogsbruksministeriets uppfattning är minimikraven för små slakterier redan nu så låga att det skulle vara svårt att avvika från dem utan att äventyra livsmedelssäkerheten. Således är det svårt att införa nya anpassningar i den nationella lagstiftningen, men saken utreds vidare.

Helsingfors 15.12.2022

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen